

ANNUAL HUMAN RIGHTS CAMPAIGN

elsa
The European Law Students' Association
ITALIA

Pokazatelji upravljanja po državama
kroz 13 godina, od 2011. do 2022.

Prikaz istraživanja Svjetske banke, Eurostata i RAND-a

26. listopada 2023.
Pravni fakultet, Osijek

O nama

- ZRIN je nevladina, nestranačka i neprofitna organizacija osnovana 5.5.2022.
- ZRIN je znanstvena i stručna platforma koja okuplja stručnjake i dokazane ljude raznih profila i struka
- Naša misija je istraživati, formulirati i predlagati javne politike te njihov učinak na poboljšanje životnih i gospodarskih uvjeta u Republici Hrvatskoj, kao i uklanjanje prepreka koje stoje na putu njenog razvoja
- Krajnji cilj je unapređenje Hrvatske kroz aspekte svih bitnih javnih politika s glavnim ciljem ostvarenja uspješne **ekonomske paradigme i inkluzivnih političkih institucija**, na korist svih građana

Upravni odbor

- prof.dr.sc. Gordan Gledec
- mr.sc. Vedrana Pribičević
- doc.dr.sc. Marin Strmota
- dr.sc. Ivan Škegro
- Damir Vandelić, mag.inž., MBA, predsjednik ZRIN-a

Pokazatelji upravljanja po državama kroz 13 godina, od 2011. do 2022.

Damir Vandelić / Filip Pavičić

Upravljanje državom se sastoji od tradicije i **institucija (političkih i ekonomskih)** s kojima se provodi vlast u nekoj državi. To uključuje postupak kojim se vlade biraju, prate i zamjenjuju; sposobnost vlade da učinkovito formulira i provodi zdrave politike; i poštovanje građana i države prema institucijama koje upravljaju ekonomskim i socijalnim interakcijama među njima.

Svjetski pokazatelji upravljanja (WGI) su istraživački skup podataka koji sažima stavove o kvaliteti upravljanja koje pruža veliki broj ispitanika u istraživanju poduzeća, građana i stručnjaka iz industrijskih i zemalja u razvoju. Ti se podaci prikupljaju od različitih instituta za istraživanje, istraživačkih centara, nevladinih organizacija, međunarodnih organizacija i tvrtki privatnog sektora. WGI ne odražavaju službene stavove Svjetske banke.

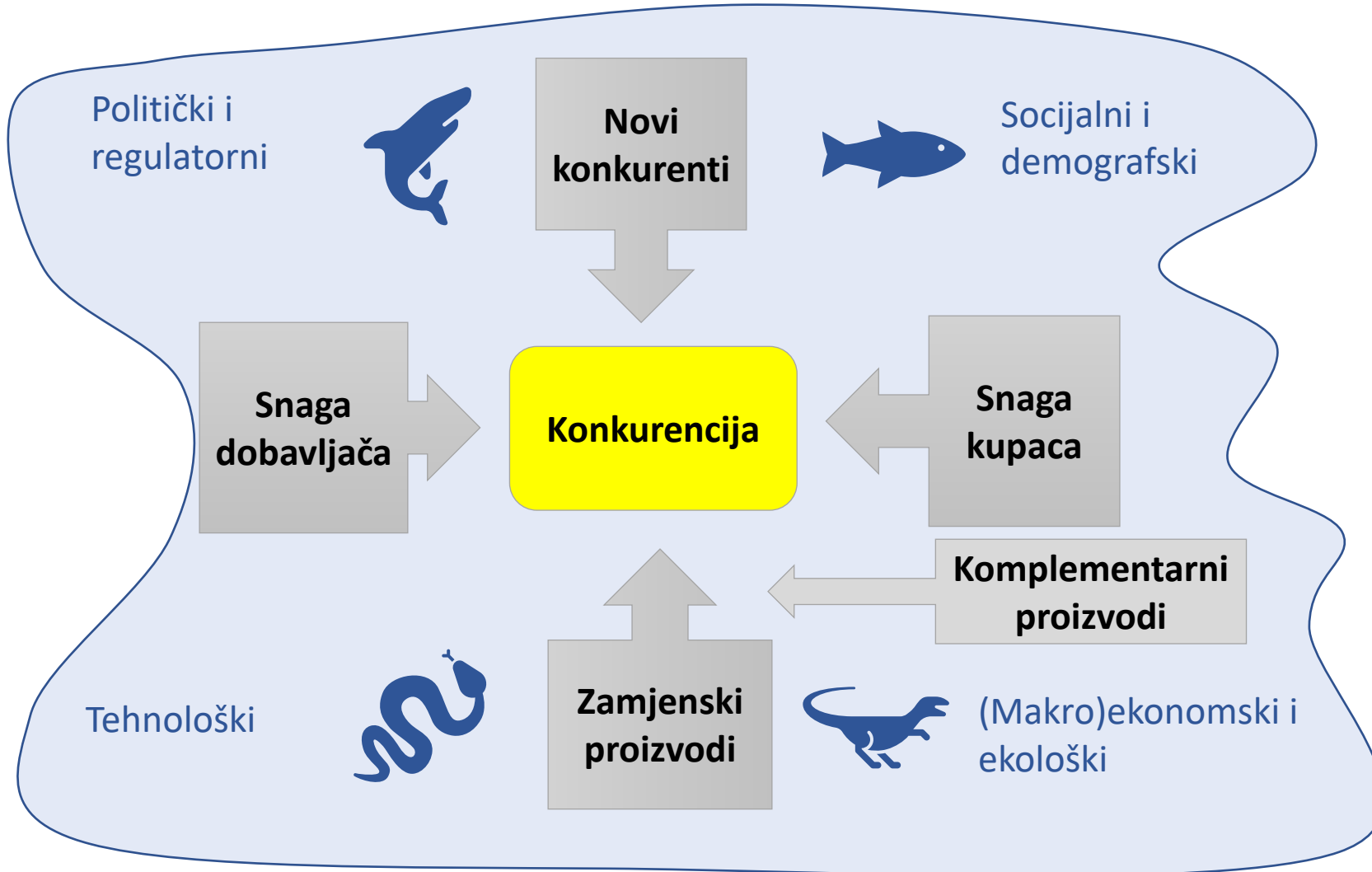
Šest zbirnih pokazatelja temelji se na više od 30 temeljnih izvora podataka koji izvještavaju o percepciji upravljanja velikim brojem ispitanika u istraživanju i stručnim procjenama širom svijeta. Procjena upravljanja se kreće u rasponu od približno -2,5 (**slaba**) do +2,5 (**snažna**) uspješnost upravljanja.

Pristup agregatnim pokazateljima dostupan je na www.govindicators.org.

Zašto je to važno?

...da bi znali jesmo li nešto poboljšali – treba mjeriti kroz vrijeme

Osim tržišnih silnica koje djeluju na poslovanje, treba imati na umu da tvrtke posluju, a i građani funkcioniraju, u nekom **kontekstu** – kontekstu koji je definiran političkim institucijama, makroekonomskim trendovima, društvenim i ekološkim aspektima i tehnološkim napretkom.

Porterov model (HBR, 1979) daje strukturu strateškog promišljanja neke kompanije

PESTLE daje stratešku analizu vanjskih faktora konteksta u kojem tvrtka posluje

Why Nations Fail: The Origins of Power, Prosperity, and Poverty

Daron Acemoglu, MIT

James A. Robinson, University of Chicago, 2012.

Nogales, Arizona

i

Nogales, Sonora

Imaju iste ljude, kulturu i zemljopisnu poziciju.

Zašto je onda sjeverni bogat, a južni siromašan?

Nogales, Arizona, USA

Prihod prosječnog tamošnjeg kućanstva je oko 30.000 dolara godišnje. Većina tinejdžera je u školi, a većina odraslih su maturirali.

Mnogi stanovnici stariji su od šezdeset pet godina i imaju pristup Medicareu.

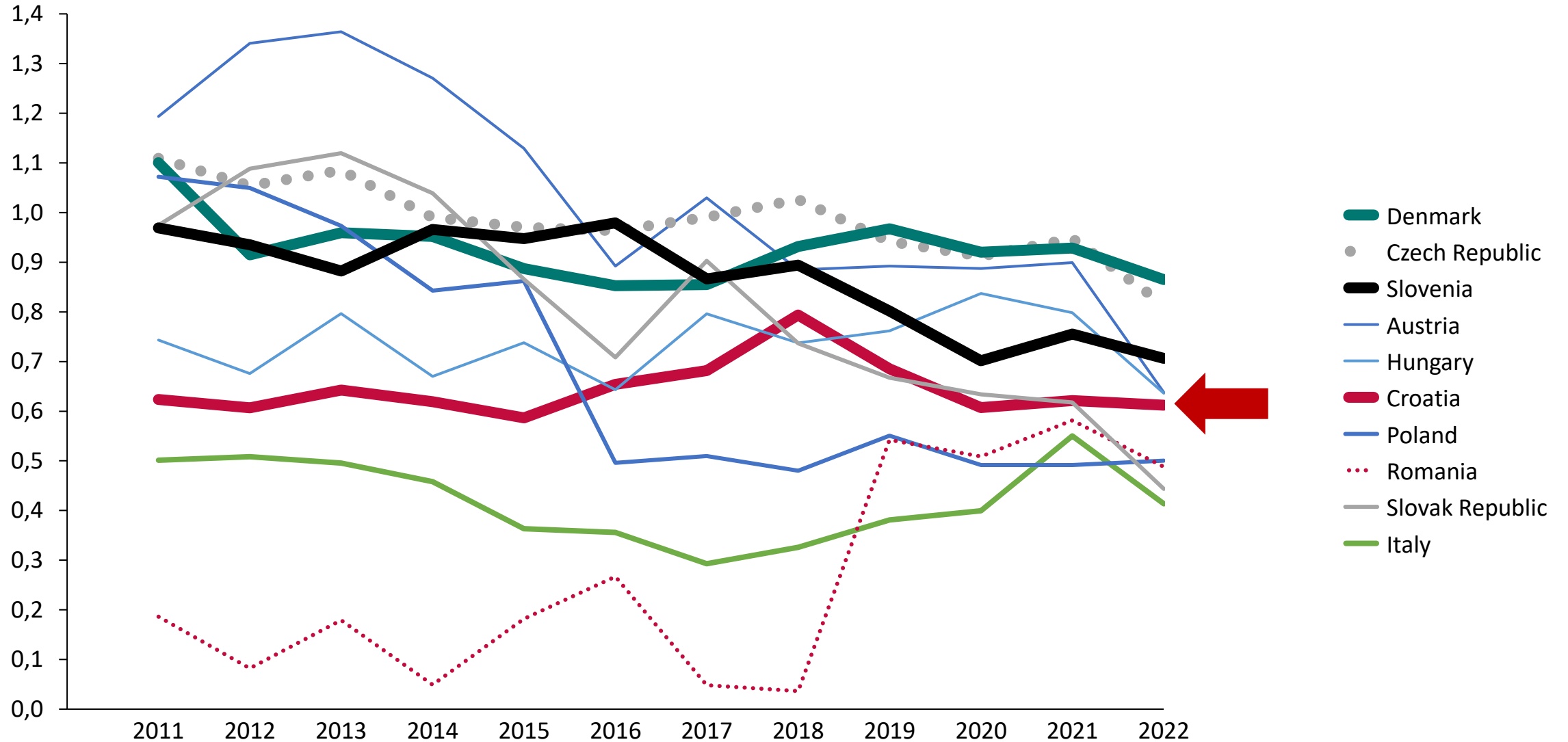
Nogales, Sonora, Mexico

Prihodi prosječnog kućanstva otprilike jedna trećina onoga u Nogalesu, SAD.

Većina odraslih u Nogalesu, Sonora, nema srednju školu, a mnogi tinejdžeri ne idu u školu.

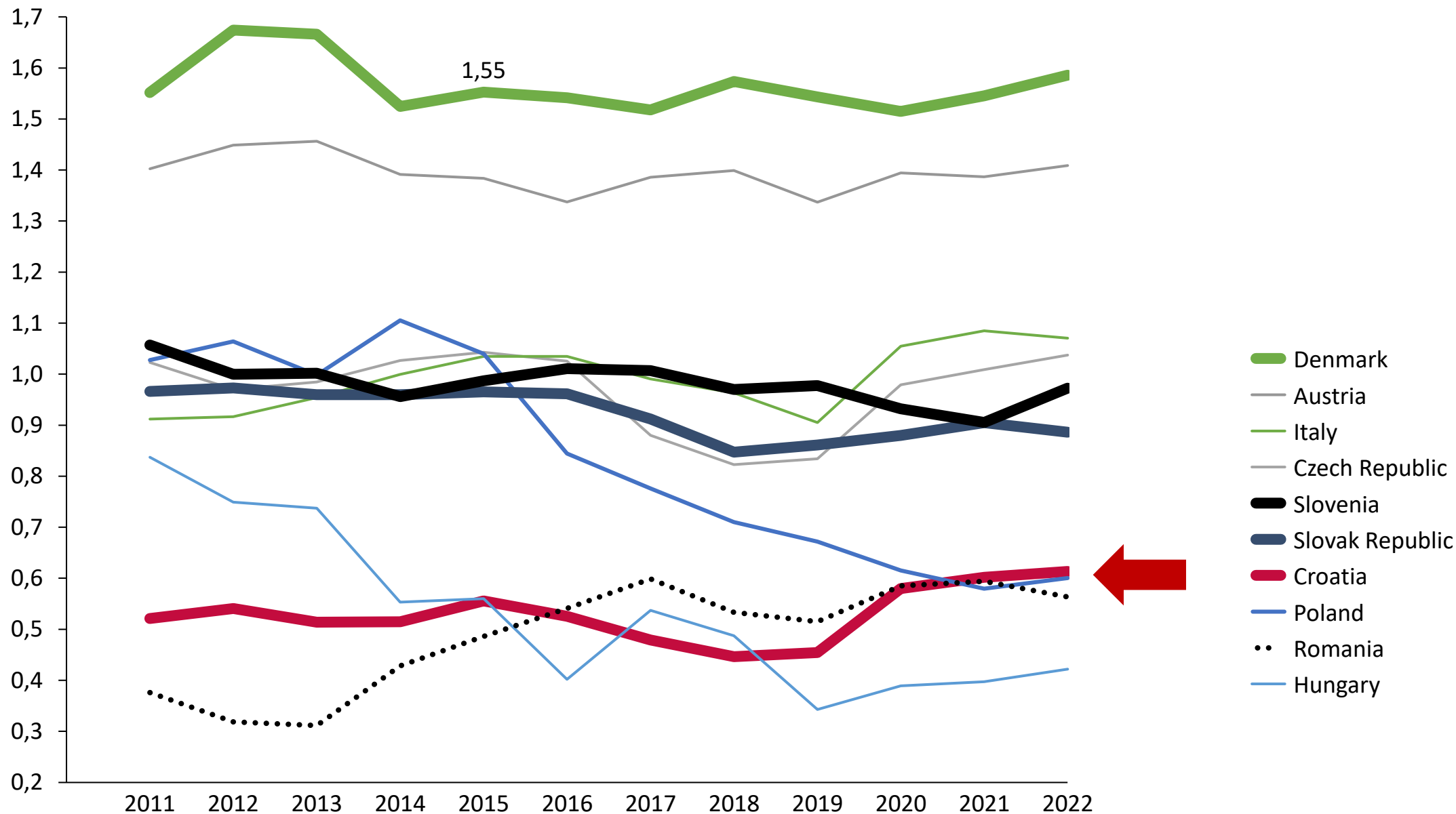
Politička stabilnost i odsutnost nasilja / terorizma

Politička stabilnost i odsutnost nasilja / Terorizam mjeri percepciju vjerojatnosti političke nestabilnosti i / ili politički motiviranog nasilja, uključujući terorizam.

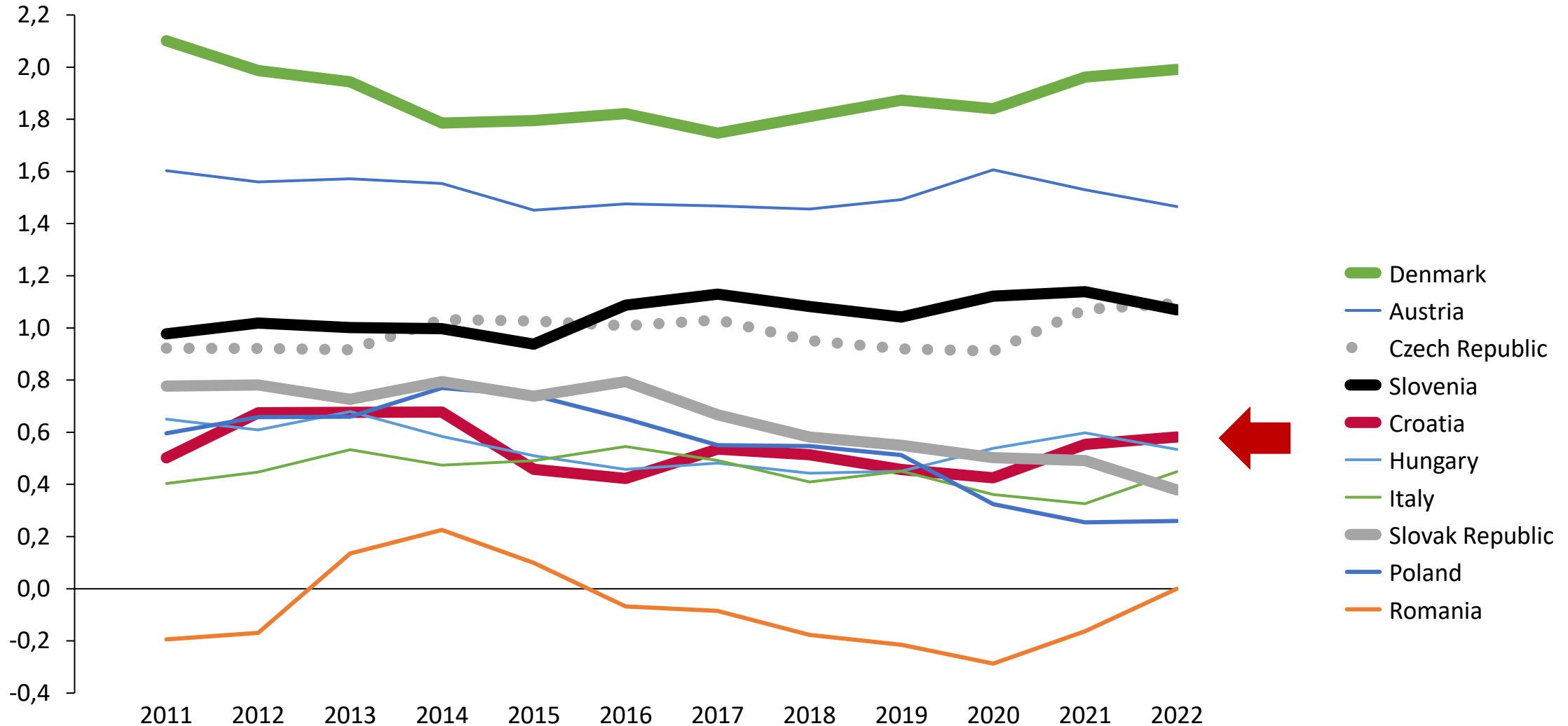
Glas građana i odgovornost

Odražava percepciju u kojoj su mjeri građani zemlje sposobni sudjelovati u izboru vlade, kao i sloboda izražavanja, sloboda udruživanja i slobodni mediji.

Učinkovitost upravljanja

Odražava percepciju o kvaliteti javnih usluga, kvaliteti državne službe i stupnju njezine neovisnosti od političkih pritisaka, kvaliteti formuliranja i provođenja politike i vjerodostojnosti vladine posvećenosti takvim politikama.

Učinkovitost upravljanja

Odražava percepciju o kvaliteti javnih usluga, kvaliteti državne službe i stupnju njezine neovisnosti od političkih pritisaka, kvaliteti formuliranja i provođenja politike i vjerodostojnosti vladine posvećenosti takvim politikama.

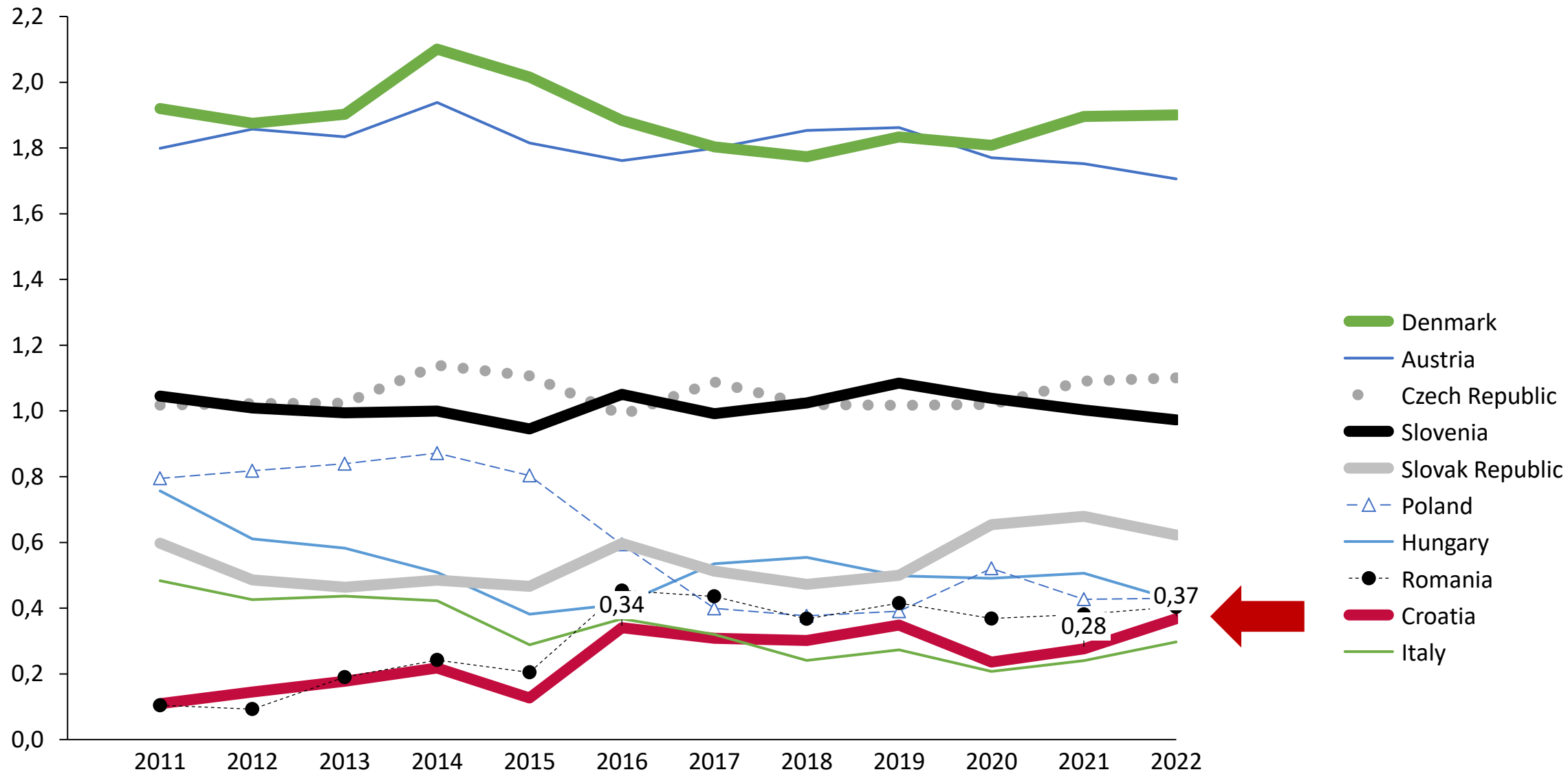
- Europa nam 2017. odobrila 650 milijuna kn za izgradnju mreže za brzi internet. Još nismo odabrali voditelja projekta*
- Ministarstvo gospodarstva u 8 mjeseci izdalo jednu dozvolu od 216 zahtjeva za obnovljive izvore.
- Nacionalnim programom reformi za 2018. godinu kroz projekt „Unapređenje upravljačkog modela, odnosno organizacije i procesa planiranja, izvještavanja i nadzora trgovačkih društava u državnom vlasništvu“ na temelju članka 12. Zakona o upravljanju državnom imovinom (NN 52/18) te Odluke Vlade RH o praćenju planova i izvještaja o poslovanju trgovačkih društava i pravnih osoba koji čine državnu imovinu (NN 71/18)
...Ministarstvo državne imovine Nema izvještaja za 2021, u izvještaju za 2020. nema nepravilnosti u nadzoru.
- Obnova od potresa. Zgrada Hrvatskog Sabora 3,5 godine od potresa još nema niti projekt obnove.

* <https://www.telegram.hr/politika-kriminal/europa-nam-2017-odobrila-650-milijuna-kn-za-izgradnju-mreze-za-brzi-internet-jos-nismo-odabrali-voditelja-projekta/>

* <https://www.telegram.hr/politika-kriminal/podneseno-216-zahtjeva-za-solare-i-vjetroelektrane-filipovic-u-osam-mjeseci-izdao-tek-jednu-dozvolu-evo-sad-cemo-radimo/>

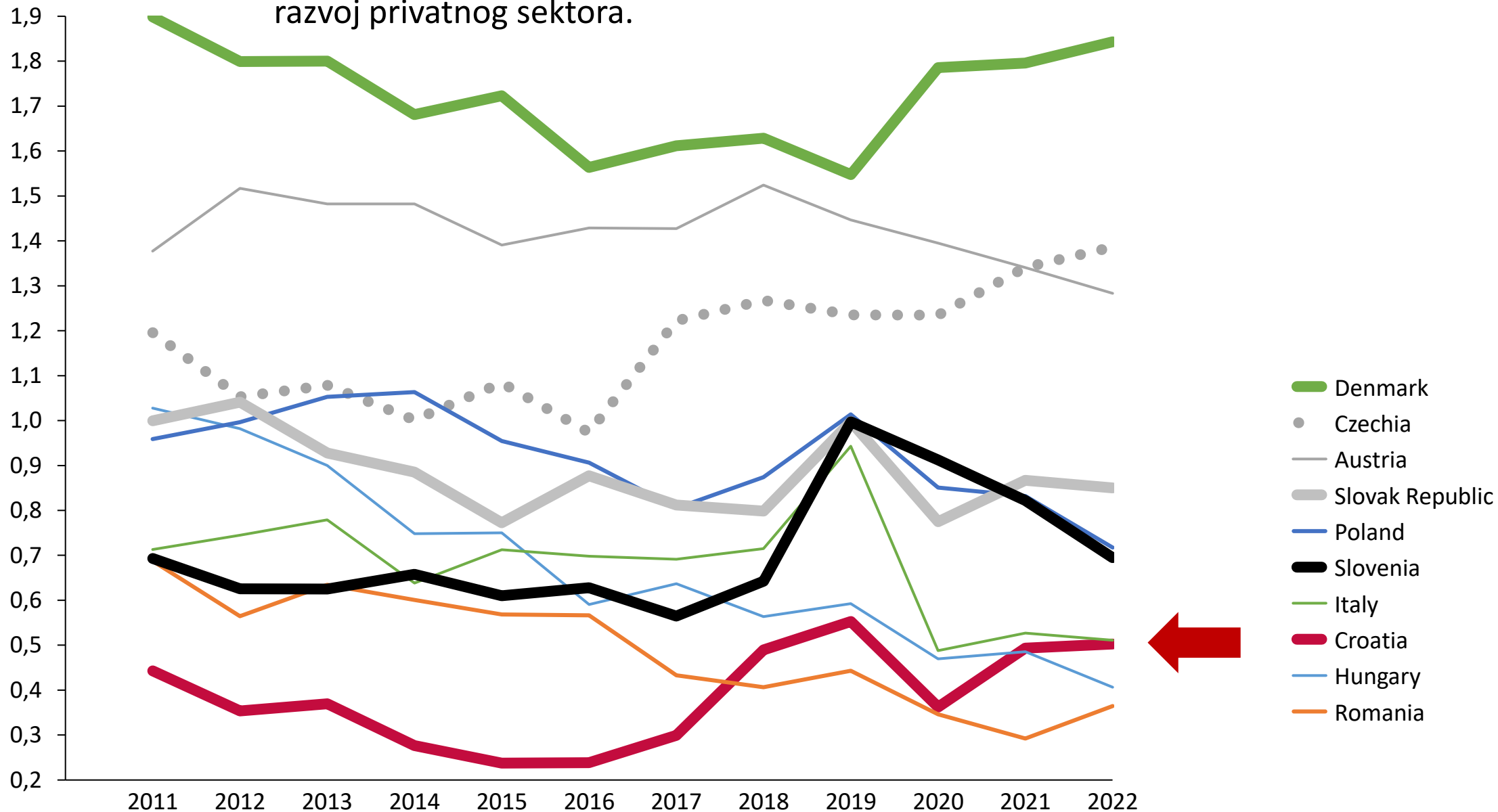
Vladavina prava

Odražava percepciju u kojoj mjeri postoji povjerenje i poštuju se pravila društva, posebno kvaliteta izvršenja ugovora, imovinskih prava, policije i sudova, kao i vjerojatnosti kriminala i nasilja.

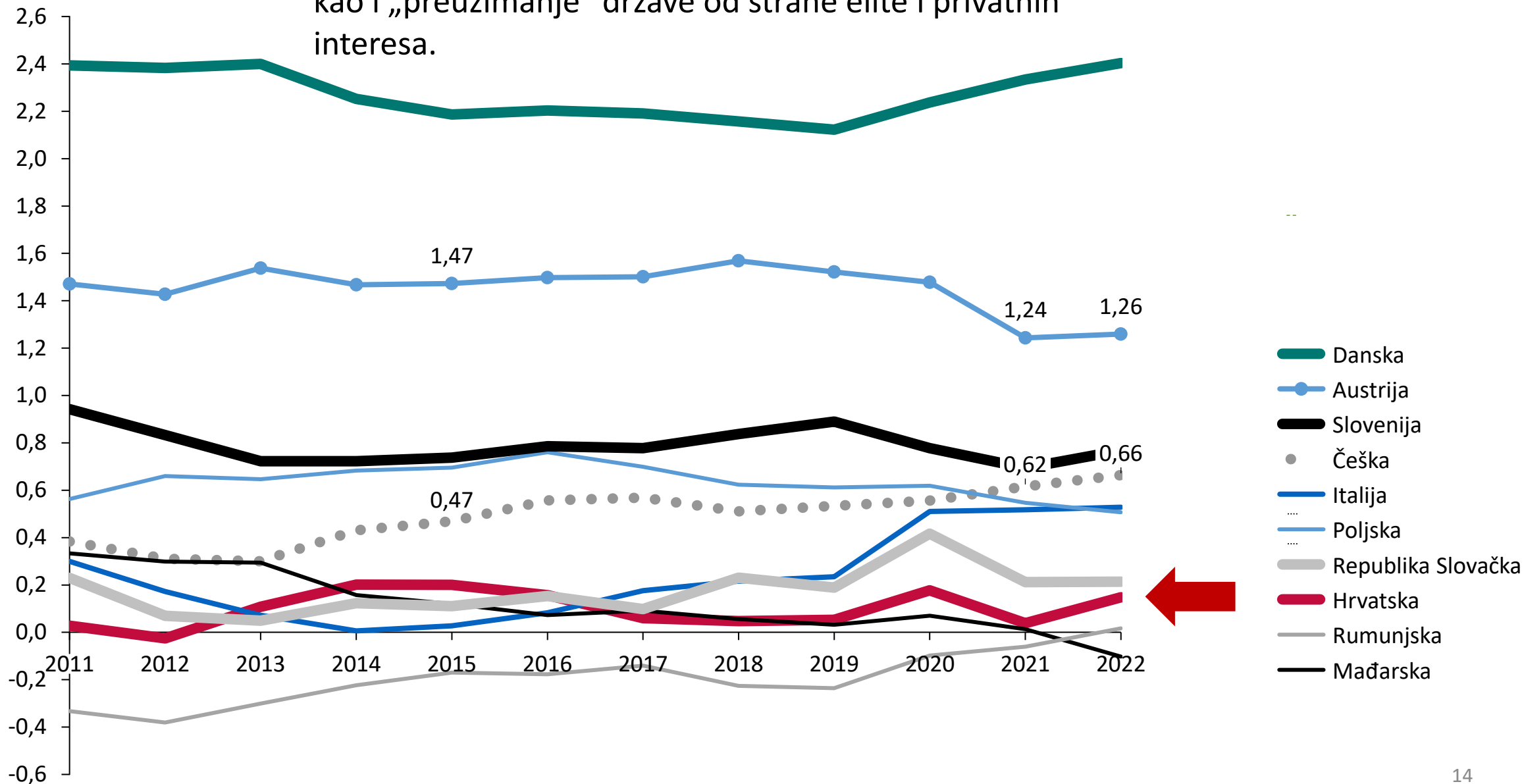
Regulatorna kvaliteta

Odražava percepciju sposobnosti vlade da formuliра i provodi zdrave politike i propise koji dopuštaju i promiču razvoj privatnog sektora.

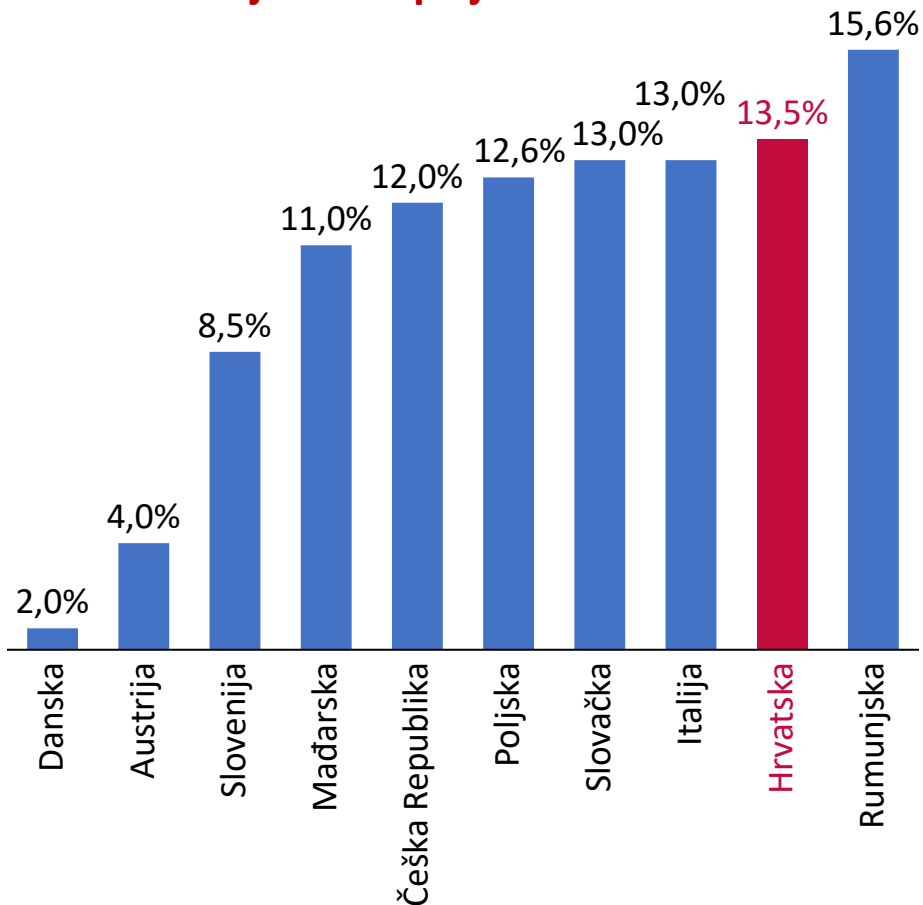

Kontrola korupcije (procjena)

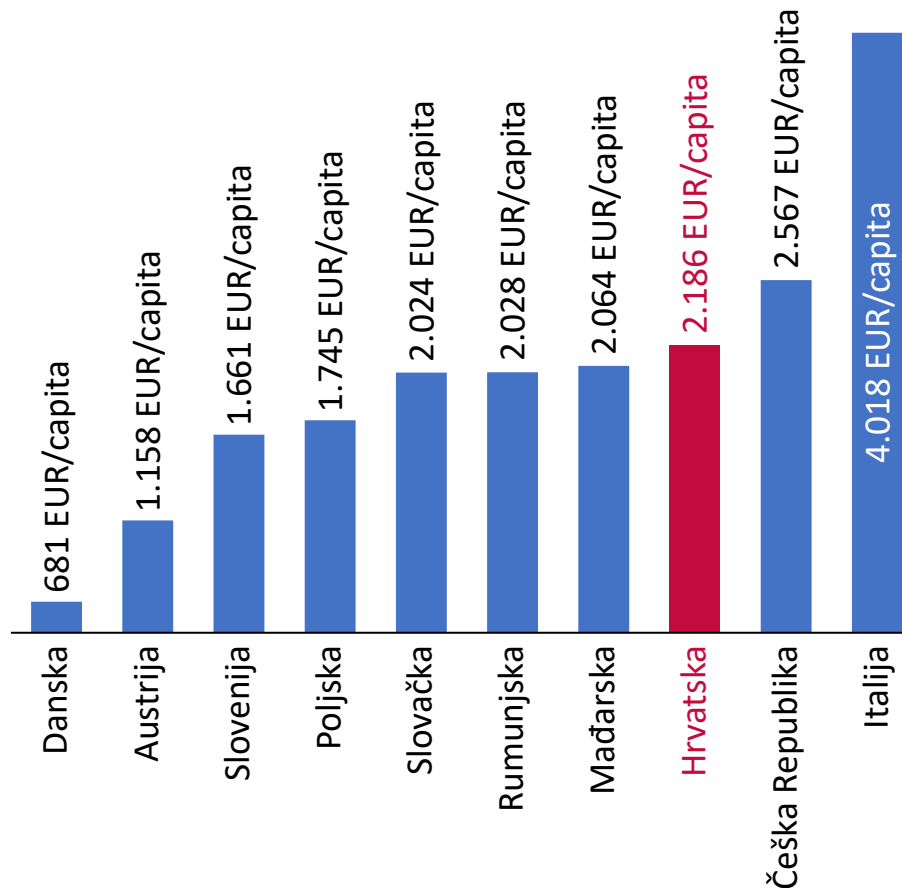
Odražava percepciju u kojoj se mjeri javna vlast ostvaruje radi privatne koristi, uključujući i sitne i krupne oblike korupcije, kao i „preuzimanje“ države od strane elite i privatnih interesa.

Gubitak uslijed korupcije u odnosu na BDP-u

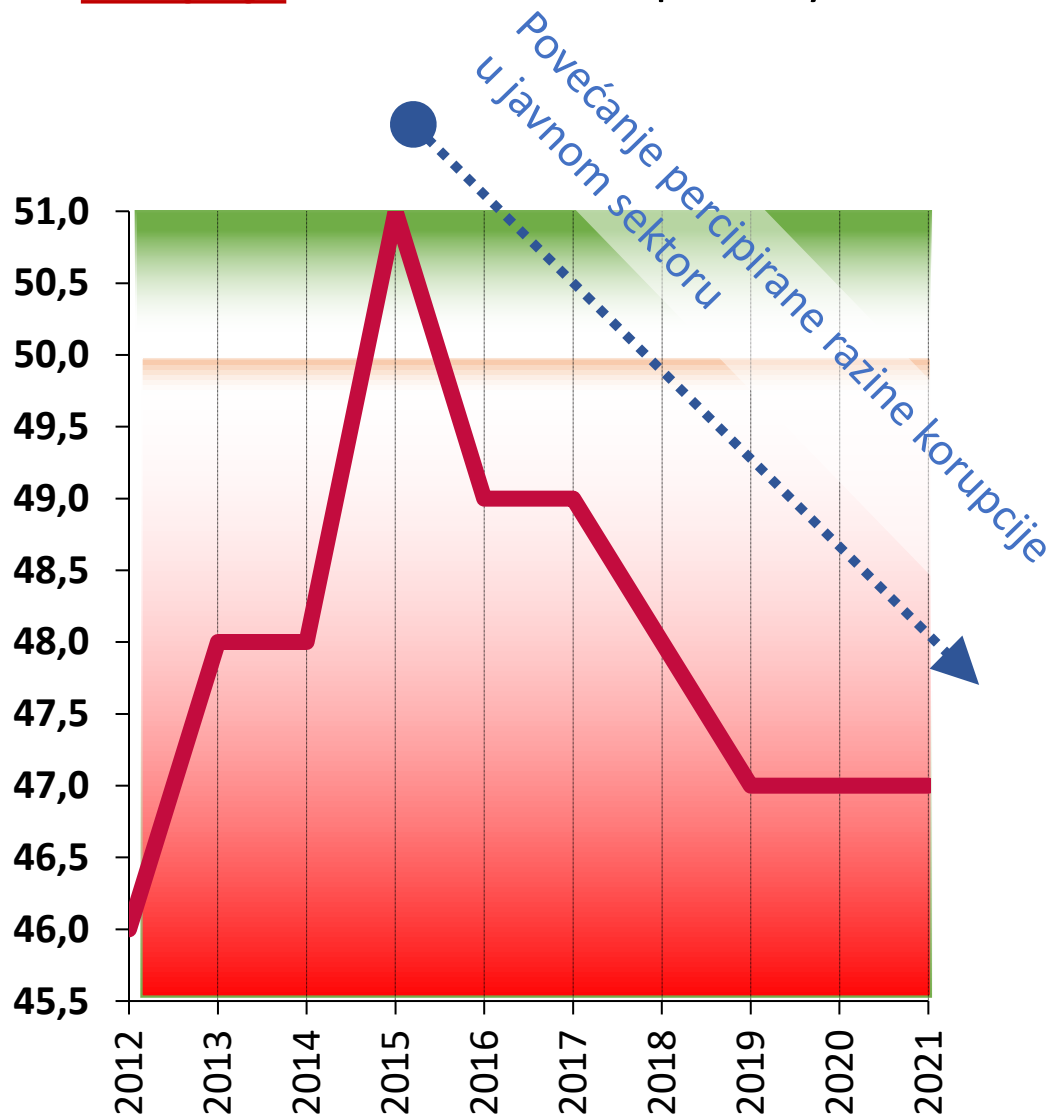
Gubitak uslijed korupcije po stanovniku

Indeks percepcije korupcije

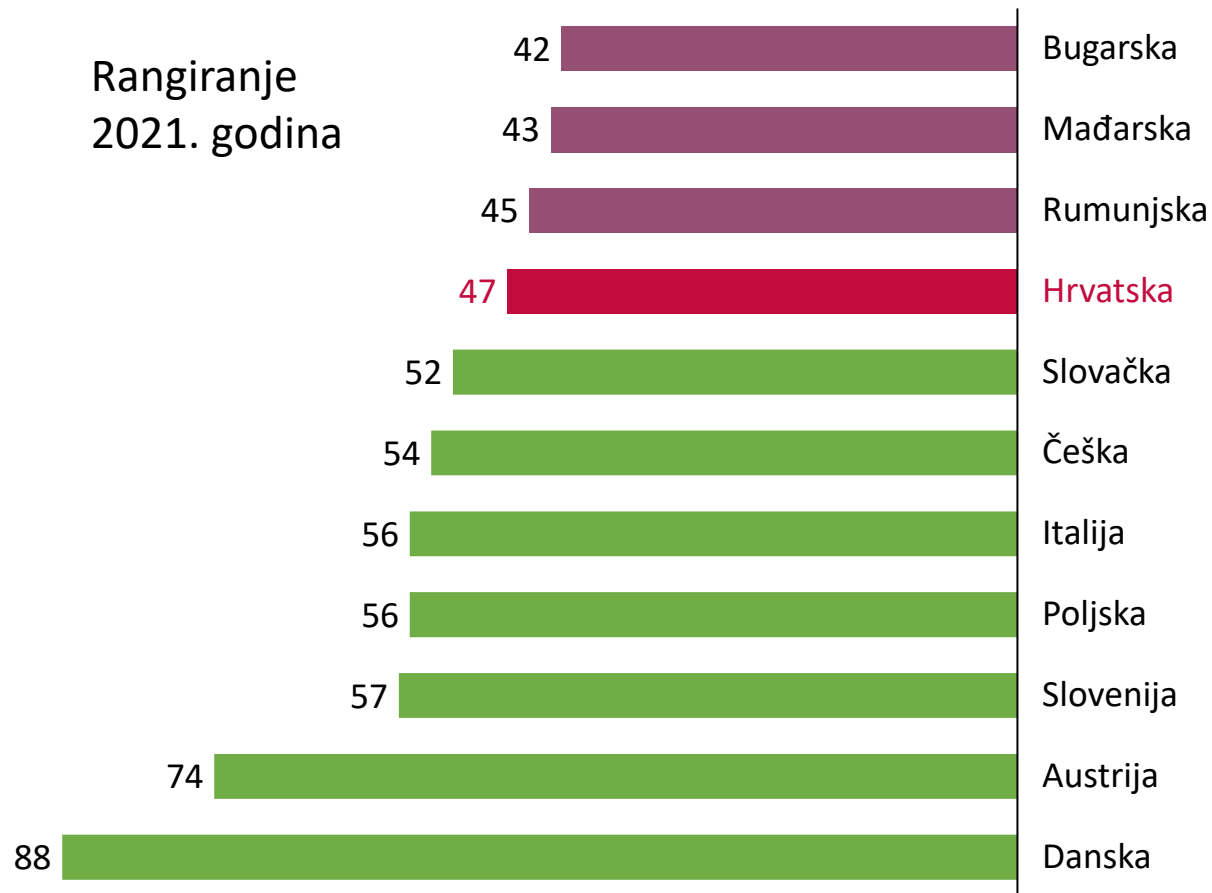
Corruption Perceptions Index

Transparency International

CPI rangira 180 zemalja i teritorija diljem svijeta prema njihovoj percipiranoj razini korupcije u javnom sektoru. Rezultati se daju na ljestvici od 0 (vrlo korumpirano) do 100 (vrlo čisto).

Rangiranje
2021. godina

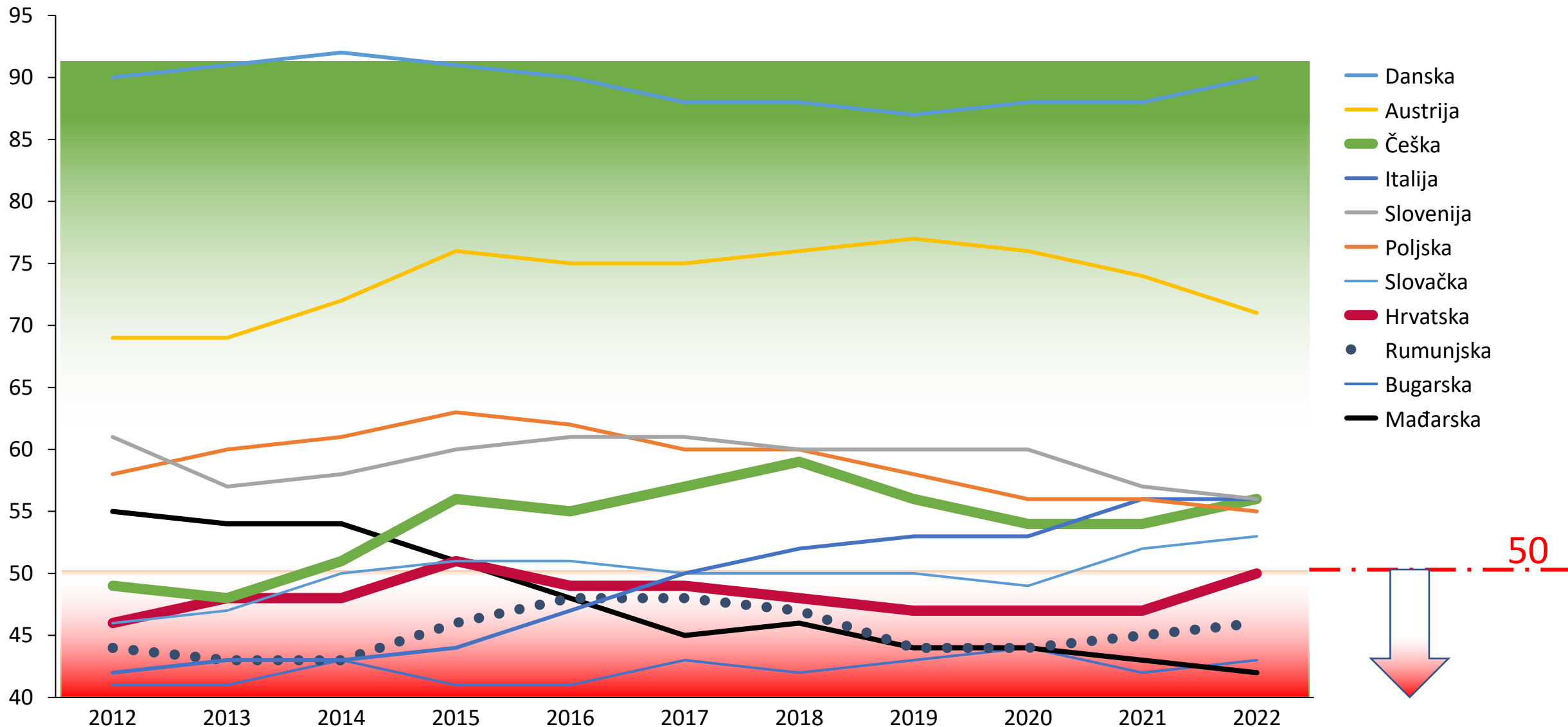

Izvor: <https://www.transparency.org/en/cpi/2021>

https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/sdg_16_50/default/table

Indeks percepcije
korupcije

Corruption Perceptions Index
Transparency International

Izvor: <https://www.transparency.org/en/cpi/2022>

Primjeri:

- 2021. godine je u Hrvatskoj prodano 30 tisuća stanova i apartmana te 17 tisuća obiteljskih kuća čija je ukupna vrijednost bila 35 milijardi kuna (Večernji list, 2.10.2022.)
- Zdravko Marić u Saboru 27.11.2019.: „u zadnjih 9 godina, od 2010. do 2018. porezna uprava pokrenula je ukupno 1567 postupaka utvrđivanja nesrazmjera između iskazanih primitaka imovine. Nepravilnosti utvrđene u njih 952, a što se tiče ukupno novoutvrđenih obveza nešto preko 300 milijuna kuna, dakle, negdje oko 306 milijuna kuna.

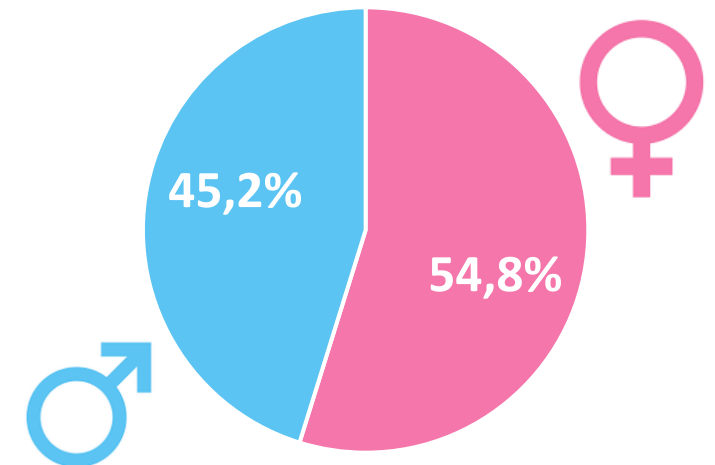
Rezultati istraživanja o stavovima građana o uvođenju sustava e-glasovanja u RH i usporedba s drugim državama

Valentina Pavlović-Vinogradac

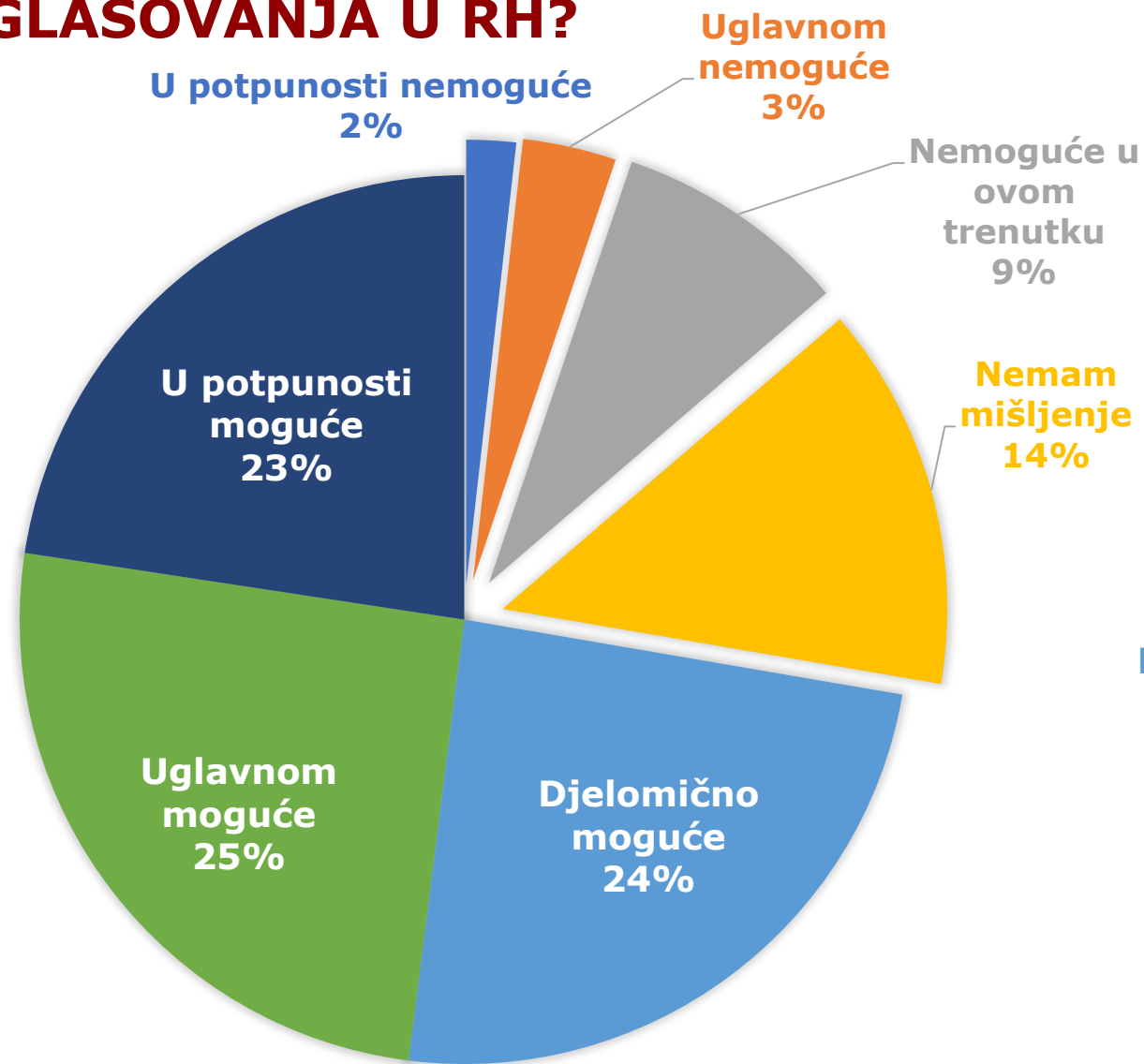
Metodologija

- Telefonska anketa, rujan-listopad 2022, agencija **significo**
- Istraživanje je dobrovoljno i anonimno
- Upitnik s **50** pitanja
- Ispitano ukupno **650** osoba
- Rezultati analizirani na zbirnoj razini
- **Reprezentativni uzorak** za opću populaciju RH

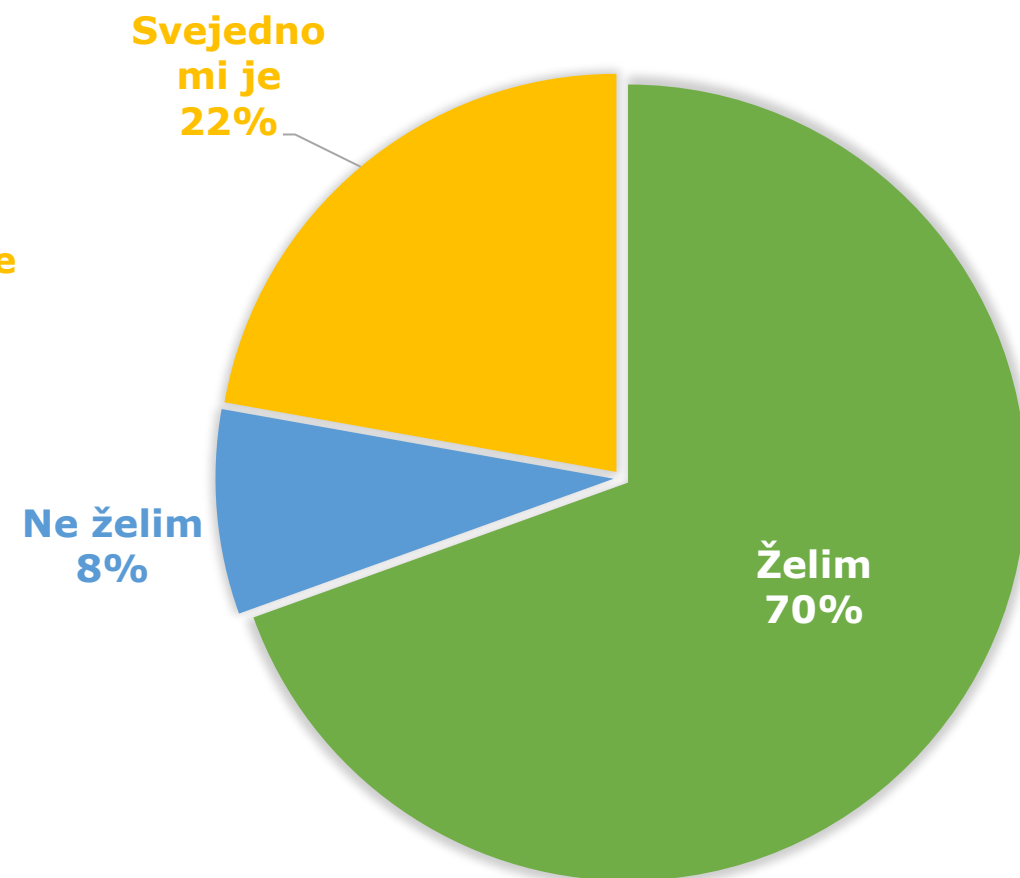
Dobna struktura	% (uzorak)	% (populacija)
18-24	6,5	10,34
25-34	14,0	11,45
35-44	21,4	13,53
45-54	17,8	13,46
55-64	12,8	14,65
65+	27,5	22,34

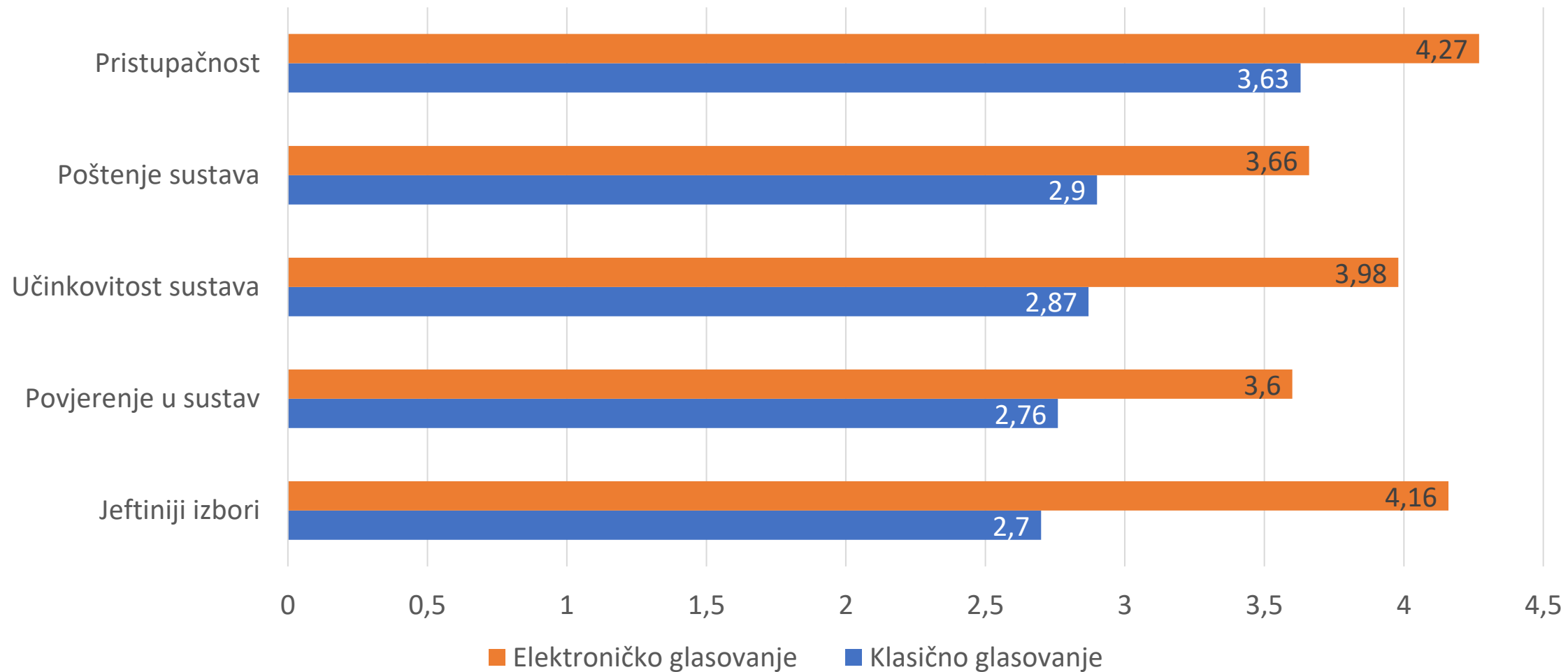
KAKO OCJENJUJETE MOGUĆNOST UVOĐENJA ELEKTRONIČKOG GLASOVANJA U RH?

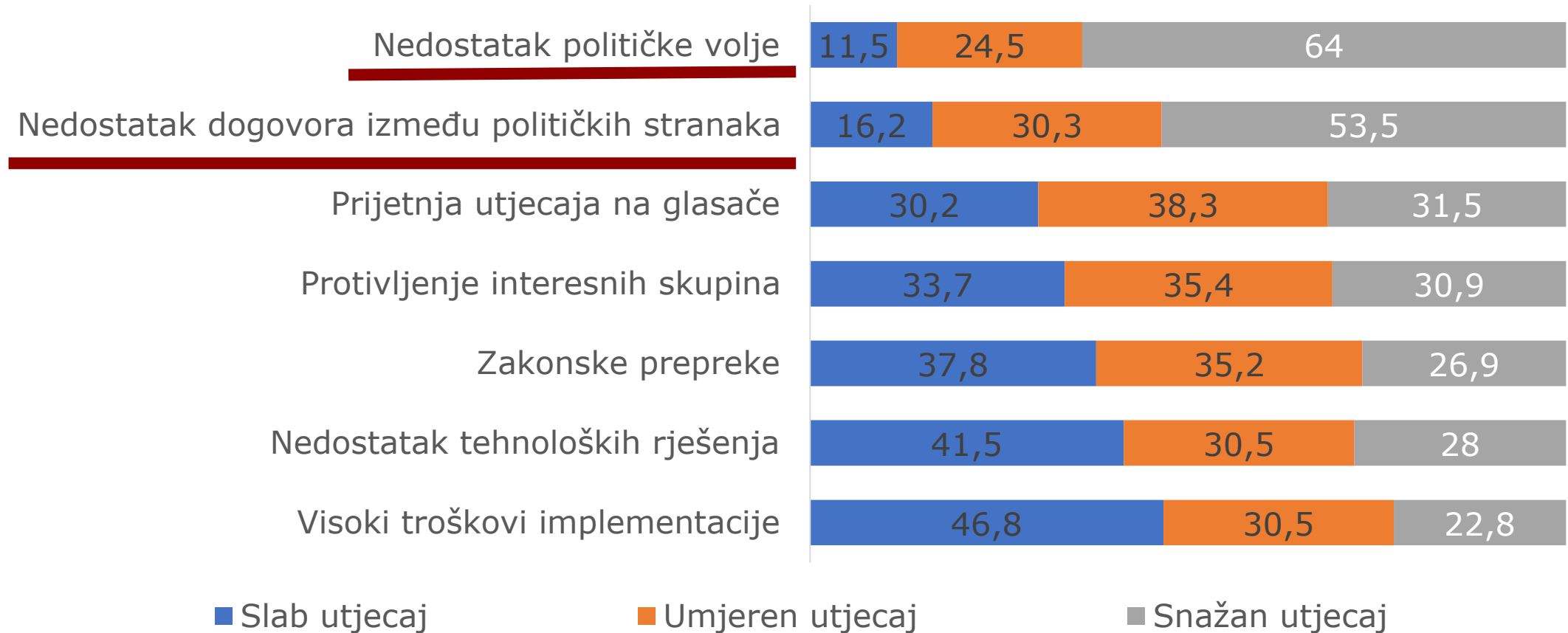
ŽELITE LI UVOĐENJE ELEKTRONIČKOG GLASOVANJA?

Stavovi građana – usporedba klasičnog i elektroničkog sustava

Stavovi građana – zašto u RH ne postoji sustav e-glasovanja?

Optimizam građana

55,5% osoba smatra da bi uvođenjem elektroničkog glasovanja sustav provođenja izbora bio **pošteniji**

74,3% osoba smatra da će se uvođenjem elektroničkog glasovanja povećati **izlaznost** na izbore

56,1% osoba smatra da će se uvođenjem elektroničkog glasovanja povećati **stupanj demokracije** u RH

Pristup uvođenju e-glasovanja

- Nadogradnja sustava e-Građani
 - **1.679.567** jedinstvenih korisnika
- Iskorištavanje postojeće infrastrukture
- Smještaj usluge u CDU (Centar dijeljenih usluga)
- Postupno uvođenje:
 - papirno, hibridno, elektroničko
 - hibridno, elektroničko
 - elektroničko

Postupno opremanje biračkih mjesta za e-glasovanje

- Na prvim izborima (s hibridnim glasovanjem) opremaju se **neka** biračka mjesta (urbane sredine)
- Koriste se pozitivna i negativna iskustva za **poboljšanje** sustava
- Na sljedećim izborima uvode se glasački kiosci u **sve više** biračkih mjesta
- Uvođenje na **sva** biračka mjesta (gdje to nije tehnički moguće, šalju se kombiji sa glasačkim kioskom)

Mjesta za moguće uštede

- objava zbirnih lista u dnevnom tisku
 - **2.1 milijuna kn** (moguće odmah, objaviti na webu)
- tiskanje i distribucija glasačkih listića
 - **4.8 milijuna kn** (kad se prijeđe na potpuno e-glasovanje)
- organizacija i provedba informatičke podrške u inozemstvu
 - **10 milijuna kn** (u potpunosti prijeći na e-glasovanje)
- isplata naknada za rad izbornih tijela
 - **59 milijuna kn** (manje potrebnih članova biračkih odbora)

Izvor: Konačno izvješće o utrošku sredstava za provedbu izbora zastupnika u hrvatski Sabor 2020.

www.izbori.hr/site/UserDocsImages/2020/Izbori_za_zastupnike_u_HS/Konacno_izvjesce_o_utrosku_sredstava_izbori_HS_2020..pdf

Zaključci oko digitalizacije glasovanja

- **država postoji dok postoje institucije**; legitimitet institucija se održava slobodnim izborima
- e-glasovanjem, provedenim uz sve potrebne kontrolne mehanizme, postigla bi se **potpuna demokratizacija izbornog procesa**
- digitalizacijom želimo doseći **transparentnije, nekorumpirano i učinkovitije** društvo, kako u javnoj upravi tako i u biznisu, financijama itd.
- postoje rizici, ali postoje i **rješenja** koja ih umanjuju ili uklanjaju
- postoje jednokratni troškovi uvođenja e-glasovanja, ali i trajne, ponavljajuće **uštede**
- potrebno je mijenjati **zakone** i educirati glasače
- nije glavni cilj povećanje izlaznosti jer na to više utječu drugi faktori poput modela kampanje, ali **sveobuhvatna digitalizacija izbora** pruža baš to!
- građani **očekuju** uvođenje e-glasovanja

Zaključak predavanja

Damir Vandelić

Zaključak

- Hrvatska ima sistemski problem koji zahtjeva sveobuhvatno i dugoročno strateško rješenje u svim ključnim aspektima
- Moramo zajedno i uključivo **revidirati našu društvenu paradigmu** i znatno **poboljšati naše političke i ekonomske institucije** kako bismo ostvarili:
 - a) ekonomski napredak
 - b) društveni napredak
 - c) održivost Republike Hrvatske.

Vizija Hrvatske 2030.

- Hrvatska je ostvarila dvije važne paradigme:
 - Uspostava države
 - Integracije (EU, NATO)
- No, Hrvatska stagnira u jasnom definiranju i provedbi **treće paradigme** koja bi trebala biti **ekonomski i društveni razvoj** iz kojeg proizlazi preduvjet stvarne **slobode**, rasta životnog standarda, i u konačnici – **održivosti Hrvatske**.
- **Za nas je to 3. paradigma!**

Hvala Vam na pozornosti!

Otvoreni smo za pitanja.

Za pristupanje ZRIN-u ili praćenje objava posjetite:

www.zrin-institut.hr